

Број/Број: 01/4-50-1-4-23/08
Сарајево/Sarajevo, 12.5.2008. godine

Z A P I S N I K

23. sjednice Komisije za finansije i budžet Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH

koja je održana 22.4.2008. godine, u vremenu od 10 do 11,10 sati.

Sjednici Komisije prisustvovali su članovi: Sadik Bahtić, Velimir Jukić, Lazar Prodanović, Adem Huskić, Salko Sokolović, Bajazit Jašarević i Savo Erić.

Sjednici nisu prisustvovali Zlatko Lagumdžija i Drago Kalabić.

Sjednici su također prisustvovali: Kemal Kozarić, guverner Centralne banke BiH, Amir Pilav, predsjedavajući Ureda za razmatranje žalbi, Samir Mušović, član DFID tima, Željko Kosmajac, sekretar, i Muhameda Abaz, stručni saradnik pri Komisiji.

Sjednicom je predsjedavao Sadik Bahtić, predsjedavajući Komisije.

Za sjednicu je predložen sljedeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje zapisnika 21. i 22. sjednice Komisije;
2. Razmatranje Godišnjeg izvještaja Centralne banke BiH za 2007. godinu (sačinilac: Centralna banka BiH);
3. Razmatranje Finansijskih izvještaja Centralne banke za 2007. godinu (sačinilac: Centralna banka BiH);
4. Tekuća pitanja.

Dnevni red usvojen je jednoglasno.

Ad.1. Usvajanje zapisnika 21. i 22. sjednice Komisije

Zapisnike 21. i 22. sjednice članovi Komisije su, bez primjedbi, usvojili jednoglasno.

Ad.2. Razmatranje Godišnjeg izvještaja Centralne banke BiH za 2007. godinu (sačinilac: Centralna banka BiH)

U uvodu za ovu tačku dnevnog reda, predsjedavajući Komisije dao je riječ guverneru Centralne banke BiH radi obrazlaganja Godišnjeg izvještaja ove institucije za 2007. godinu.

Kemal Kozarić, guverner Centralne banke BiH, podsjetio je na nedavnu posjetu članova Komisije Centralnoj banci BiH kada su se upoznali s njenim poslovanjem i osnovnim finansijskim

pokazateljima zemlje. Godišnji izvještaj za 2007. je sveobuhvatan izvještaj i sadrži niz pokazatelja o stanju ekonomije BiH u sljedećim oblastima:

- ekonomska kretanja u međunarodnom okruženju, EU, zemljama okruženja i BiH u 2007.,
- monetarna politika i devizne rezerve,
- platni promet CBBiH i komercijalnih banaka,
- upravljanje gotovinom /poslovanje trezora,
- interna revizija,
- međunarodna saradnja i evropske integracije,
- finansijski sektor,
- te rukovodstvo i struktura CB, obilježavanje 10-godišnjice banke i drugi važniji događaji za CB u 2007.

U pogledu makroekonomskih pokazatelja Godišnji izvještaj prikazuje trgovinski deficit u iznosu od oko 8 milijardi KM i visoku stopu nezaposlenosti preko 30%. Istakao je da će nakon okončanja parlamentarne procedure biti izrađena skraćena ukoričena verzija Godišnjeg izvještaja, kao i CD sa zvaničnim podacima namijenjen lakšoj upotrebi.

Sadik Bahtić naveo je da je Godišnji izvještaj sveobuhvatan, da sadrži relevantne podatke, koji pokazuju da stanje u BiH nije potpuno loše. Zahvalio se guverneru na prijemu prilikom posjete, obećao nastavak buduće saradnje, a zatim otvorio raspravu o tački dnevnog reda.

Adem Huskić konstatirao je da se uvidom u Godišnji izvještaj stiče dojam da stanje bh. ekonomije nije potpuno loše kako javnost smatra. Postavio je pitanje: da li se Godišnji izvještaj može plasirati javnosti tako da se promijeni negativna slika i ulije optimizam u pogledu bh.ekonomije?

Velimir Jukić konstatirao je da je cijela regija u posljednjoj godini izložena pritisku inflacije koji, prema nekim podacima, iznosi 6%, što je mnogo više nego što se predviđalo. Postavio je pitanje: koji su glavni generatori inflacije i ima li Centralna banka BiH strategiju svog doprinosa za njeno smanjenje, te da li postoje prijedlozi za reakciju vlasti u tom smjeru?

Savu Erića zanimalo je mišljenje guvernera o načinu i sredstvima za zaustavljanje daljeg rasta inflacije, ukazujući na ulogu Komisije i Vijeća ministara BiH u tom smislu. Postavio je pitanje postojanja velikog broja komercijalnih banaka u BiH i njihovog uticaja na dalje zaduživanje privrede i visinu kamatnih stopa, a posebno ga je zanimala podloga i stabilnost KM i njen odnos prema euru pri evropskom integriranju BiH. Pohvalio je profesionalno izrađen Godišnji izvještaj i istakao da ga podržava, dodajući kako smatra da on prikazuje prilično loše stanje bh.ekonomije.

Samir Mušović, član DFID tima, u pogledu nekontroliranog rasta inflacije, ukazao je na ulogu velikih trgovačkih sistema koji mogu pomoći u obaranju cijena. Za ulazak u njihovu trgovačku mrežu dobavljači moraju platiti visoke iznose, koje ugrađuju u cijene svojih proizvoda kako bi poslovali s profitom. Kako u BiH ne postoji politika programirane inflacije, to se u konačnici odrazilo na nekontrolirano povećanje cijena. Sugerirao je da Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH i resorna entitetska ministarstva istraže navedeno, te preduzmu odgovarajuće mjere.

Bajazit Jašarević predložio je guverneru da se, prilikom razmatranja Godišnjeg izvještaja u Domu, obrati poslanicima i iznese osnovne podatke i pokazatelje iz Godišnjeg izvještaja. Ukazao je da, umjesto Centralnoj banci BiH, sva navedena pitanja treba postaviti Vijeću ministara BiH. Naveo je da ova situacija podsjeća na Izvještaj Svjetske banke za BiH u smislu neutralnosti. Pitao se gdje je izvor skale za rast cijena hrane i energije. Postoji li regenerator i globalne mjere koje ovaj rast cijena mogu usporiti? U pogledu preduzimanja unutardržavnih mjera, Parlamentarna skupština BiH trebalo bi da zaduži Vijeće ministara BiH da, u saradnji s entitetskim vladama, pokušaju postojeće stanje kanalisati u normalne ekonomske tokove.

U okviru rasprave **Kemal Kozarić, guverner Centralne banke BiH**, naveo je da je Centralna banka BiH održala pres-konferenciju, na kojoj su javnosti prezentirani podaci iz Godišnjeg izvještaja, a planirana skraćena verzija izvještaja bit će dostavljena brojnim domaćim i stranim institucijama. Slaže se s mišljenjem da treba afirmirati sve što je dobro, ali da treba ukazati i na slabosti.

Dajući odgovore na postavljena pitanja, istakao je da je Centralna banka BiH nezavisna institucija, koja nastoji biti objektivna u pogledu finansijske situacije u BiH. Centralna banka BiH će i dalje istrajati na održavanju monetarne stabilnosti u BiH. Složio se s mišljenjima da bi Vijeće ministara BiH trebalo detaljno razmatrati Godišnji izvještaj, s krajnjim ishodom konkretnih mjera. Naveo je da pitanja o kojima se raspravlja na ovoj sjednici spadaju u nadležnost UIOBiH, koja bi trebalo da iznese svoj stav. Činjenica je da je krajem 2007. godine stopa inflacije u BiH iznosila 4,9%, dok je u martu 2008. narasla na 7,1%.

Općepoznato je da je u posljednje dvije godine hrana na svjetskom tržištu poskupila za 84%. Kao adekvatan odgovor na takvo stanje, budžeti u BiH trebalo bi da imaju posebne odjele za subvencioniranje proizvodnje hrane u smislu poticaja domaćim proizvođačima da proizvode artikle koje ne moramo uvoziti. Centralna banka BiH uradila je analizu vanjskotrgovinskog deficita BiH utvrdivši njegovu strukturu (s naznakom za pojedine zemlje i njihove proizvode) koju su slali Vijeću ministara BiH radi preduzimanja određenih mjera. Postoje u BiH neki proizvodi koji bi mogli imati adekvatnu zamjenu (duhanski proizvodi, voda, pivo i td.). Problem u BiH jeste da navedeni deficit još ima izvore finansiranja (doznake-preko 3 milijarde KM godišnje, strane investicije-2,9 milijardi, krediti), a i devizne rezerve rastu, što osigurava da se budžeti u BiH pune. Kako vlade državnog i entitetskih nivoa imaju novac za finansiranje budžetskih korisnika, stiču dojam da sve dobro funkcioniše i ne vide problem. Neophodno je da Vijeće ministara BiH i entitetske vlade naprave strategiju i mjere za prevazilaženje postojećeg stanja, npr., kroz poticaj za privrednike, socijalne programe za najugroženije stanovništvo, koje bi dugoročno dale određene rezultate.

Što se tiče komercijalnog bankarstva, u BiH postoje 32 banke, što je veliki broj, s tim da se ističe pet vodećih banaka (drže oko 75% tržišta u platnom prometu, plasmanu i depozitu) te se može očekivati da će doći do njihovog okrupnjavanja. Kamatna stopa formira se slobodno na bazi ponude i potražnje i kreće se od 6% do 9%. Komercijalne banke imaju selektivan pristup kreditiranju, te zbog toga što BiH nije dobila novi kreditni rejting, ne mogu dobiti niže kamatne stope na stranom tržištu. Kamatne stope su previsoke za privrednike. Komercijalne banke se putem hipoteka i žiranata dobro osiguravaju, te povrat kredita od stanovništva iznosi 96%, a radi se uglavnom o potrošačkim kreditima. S obzirom da se radi o privatnim komercijalnim bankama, koje imaju svoju poslovnu politiku, Centralna banka BiH nema nadležnost da im određuje limite i propisuje kamatne stope.

U pogledu stabilnosti KM valute, istakao je veliko povjerenje bh. građana u domaću valutu. Devizne rezerve BiH (97%) su u euro valuti. Ne postoji uticaj varijacija kursnih razlika američkog dolara na domaću valutu. Konvertibilna marka je zakonsko sredstvo plaćanja u BiH, ali nije zabranjeno obavljanje platnog prometa i u eurima.

Na kraju rasprave **predsjedavajući** je zatražio od guvernera Centralne banke BiH da Parlamentarnoj skupštini BiH dostavi navedenu analizu vanjskotrgovinskog deficita BiH, a po obavljenom glasanju, konstatirao je da je Godišnji izvještaj Centralne banke BiH za 2007. jednoglasno usvojen.

Ad.3. Razmatranje Finansijskih izvještaja Centralne banke za 2007. godinu (sačinilac: Centralna banka BiH)

Nakon kraćih uvodnih napomena, predsjedavajući Komisije dao je riječ guverneru Centralne banke BiH radi obrazlaganja Finansijskih izvještaja ove institucije za 2007. godinu.

Kemal Kozarić naveo je da je Centralna banka BiH u 2007. ostvarila najveći prihod od svog osnivanja u iznosu od 142,6 miliona KM, od čega je 59,9 miliona KM raspoređeno na račun budžeta institucija BiH. U 2007. godini devizne rezerve iznosile su oko 6,7 milijardi KM, a slobodne rezerve 73 miliona KM. Prema podacima za prvi kvartal 2008. godine, pozitivni trend poslovanja Centralne banke BiH mogao bi biti nastavljen i u narednom periodu, te bi se u 2008. godini mogao očekivati prihod preko 200 miliona KM.

Velimira Jukića interesirao je odnos štednje građana u domaćim i stranim bankama. Istakao je značajan porast robnih rezervi u posljednje dvije godine, te činjenicu da, ukoliko je devizna

štednja građana u porastu, građani nemaju interes za investiranje. Postavio je pitanje guverneru o stvaranju pozitivnog ambijenta za poticaj investiranja u BiH. **Guverner** je odgovorio da je 60% štednje građana BiH u stranoj, a 40% u domaćoj valuti, što pokazuje da građani BiH ima veliko povjerenje u domaću valutu. Štednja građana iznosi oko 6 milijardi KM i 99% štednje nalazi se u komercijalnim bankama BiH koje su osigurane od Agencije za osiguranje depozita BiH. Naveo je da komercijalne banke imaju 600 miliona KM dnevno preko obaveznih rezervi koje pod kamatnom stopom preko 3% drže u Centralnoj banci BiH, bez interesa za investiranje. Problem je u nepostojanju adekvatnih programa za investiranje kao i njihovih aplikacija. Komercijalne banke u BiH investirale su preko 10 milijardi KM i to 50% u privredu i 50% u građanstvo. Nakon kraće rasprave i glasanja, predsjedavajući Komisije konstatirao je da su Finansijski izvještaji Centralne banke BiH za 2007. jednoglasno usvojeni.

Ad.4. Tekuća pitanja

a) Informacija o potpisanom Memorandumu o razumijevanju između parlamentarnih komisija za finansije i budžet domova PSBiH i Odjela za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID)

Predsjedavajući Komisije informirao je članove da je, 11.4.2008., svečano potpisan Memorandum o razumijevanju između parlamentarnih komisija za finansije i budžet domova PSBiH i Odjela za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID) o pružanju stručne tehničke pomoći, ističući da se nada uspješnoj saradnji. Ta pomoć sastojat će se od podrške međunarodnog i domaćeg stručnjaka upućenog parlamentarnim komisijama za jačanje kapaciteta u nadzoru nad javnim finansijama za period od 1. aprila do 30. novembra 2008. godine.

Samir Mušović, član DFID tima, upoznao je članove Komisije o dogovorenoj saradnji, koja je prioritetna u dvije oblasti:

- pravovremeno usvajanje budžeta institucija BiH,
- razmatranje revizijskih izvještaja finansijskog poslovanja institucija BiH.

Za obje oblasti planirano je pripremanje odgovarajućih priručnika s ciljem usklađivanja i jedinstvenosti procesa koji se u njima odvijaju. Naveo je da je kao međunarodni stručnjak u ovoj saradnji angažiran gosp. Martin Bowen, koji ima trogodišnje iskustvo u srednjoročnom budžetiranju u okviru Projekta jačanja upravljanja javnim rashodima u BiH. Za članove Komisije pripremio je upitnik o budžetskom i revizorskom procesu u BiH, napominjući da svoje odgovore mogu dostaviti na narednom sastanku.

Velimir Jukić upoznao je prisutne o održanom dvodnevnom seminaru posvećenom radu britanskog parlamenta, njegovom budžetskom procesu i realizaciji, razmatranju revizorskih izvještaja, te praksi saslušavanja pojedinih budžetskih korisnika. Ukazao je na korisnost podataka sa seminara.

Adem Huskić predložio je da bi, prije dostavljanja Prijedloga budžeta u parlamentarnu proceduru, sve parlamentarne komisije trebale da učestvuju u izradi budžetskog zahtjeva nadležnog ministarstva, ističući pozitivnu praksu Zajedničke komisije za odbranu i sigurnost PSBiH i Ministarstva odbrane BiH.

b) Razmatranje Plana i dinamike rješavanja neriješenih žalbi iz 2006. godine Ureda za razmatranje žalbi

Sadik Bahtić podsjetio je na zaključak sa 22. sjednice Komisije, kojim se zahtijevalo od Ureda da sačini Plan i dinamiku rješavanja neriješenih žalbi iz 2006. godine s ciljem dopune Izvještaja o radu Ureda za 2007. godinu. Pohvalio je Ured za blagovremeno postupanje po zaključku.

Amir Pilav, predsjedavajući Ureda za razmatranje žalbi, naveo je da je Ured postupio po navedenom zaključku, te Komisiji dostavio Plan i dinamiku rješavanja neriješenih žalbi iz 2006. godine, kojim Ured planira do kraja 2008. godine razmotriti i riješiti sve zaostale predmete iz 2006. godine, tj. iz vremena kada Ured nije imao potreban kvorum za rad.

Savo Erić pohvalio je postignutu ažurnost u radu Ureda za 2007. godinu, uz pitanje: da li su ti predmeti riješeni na dobrobit svojih podnosilaca? Zašto Ured ima veliki broj žalbi? U kojoj oblasti

su žalbe najbrojnije i koje institucije su najčešći podnosioci? Koji su glavni uzroci za ulaganje žalbi? Mišljenja je da će zbog takvog načina rada Ureda privreda u BiH biti dovedena u još težu poziciju, koja će na kraju rezultirati potpunim kolapsom.

Bajazit Jašarević pohvalio je Ured za napravljeni iskorak u radu. Ukazao je na važnost odnosa između prosječnog vremena odlučivanja po žalbama i zakonskog vremena za rješavanje žalbi. Podsjetio je na propali pokušaj izmjena i dopuna Zakona o javnim nabavkama BiH, te postavio pitanje da li postoji dovoljno snage da se kroz hitnu parlamentarnu proceduru poboljšaju tri stvari u oblasti javnih nabavki: podizanje granica neposredene pogodbe, pitanje izbora ponuđača pri aplikaciji jedne ponude i pitanje javnih preduzeća. To iz razloga što se dostavljanje novog Prijedloga zakona u proceduru može odužiti, a neophodne su promjene. Mišljenja je da bi poboljšanje zakona u ova tri pravca pomoglo radu Ureda, kao i domaćim privrednim subjektima, a procedure javnih nabavki provodile bi se po direktivama EU, a ne po strožijim domaćim zakonskim propisima.

Nakon kraće rasprave, predsjedavajući je konstatovao da je Komisija primila k znanju Plan i dinamiku rješavanja neriješenih žalbi iz 2006. godine, kojim se kompletira usvojeni Izvještaj o radu Ureda za razmatranje žalbi u 2007. godini.

Sekretar Komisije
Željko Kosmajac

Predsjedavajući Komisije
mr. ecc.sc. Sadik Bahtić